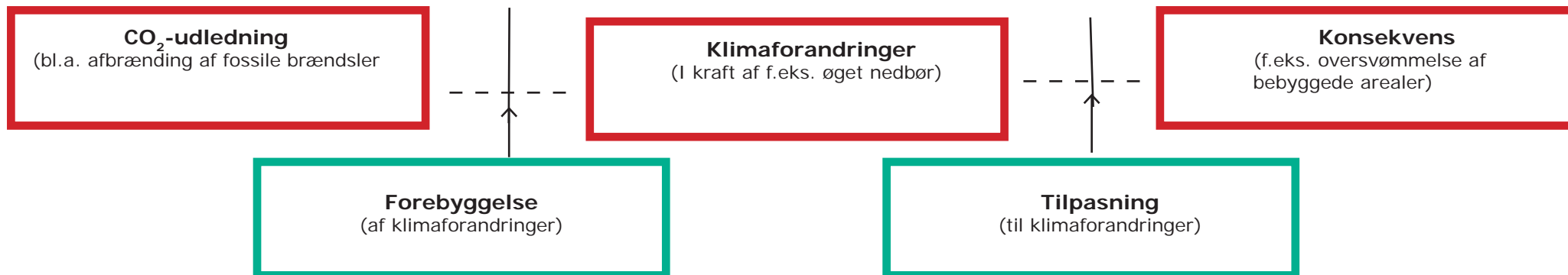

Klima- & Energistatus for 2013

Indledning

Stevns Kommune udarbejdede i 2009 en klimastrategi, der bygger på en vision om, at Stevns Kommune i 2050 skal være en CO₂-neutral kommune. For at nå dette mål kræves inddragelse fra alle områder i kommunen for at sikre, at bevidstheden om CO₂-reduktion er med som en del af de overvejelser kommunen gør sig i enhver henseende.

Formålet i Stevns Kommunes vedtagne Klimastrategi fra 2009, er at fremlægge virkemidler for energibesparende foranstaltninger til at nedbringe udledningen af CO₂ (**forebyggelse**) samt tiltag der mindsker effekten af klimaforandringerne (**tilpasning**).

Stevns Kommune arbejder aktivt for nedbringelse af CO₂-udledningen for derved, at begrænse klimaændringerne og mindske afhængigheden af fossile brændstoffer. I dette arbejde udgør CO₂-regnskabet et vigtigt og nødvendigt værktøj, der dels anskueliggør hvor det kan være hensigtsmæssigt at sætte ind, dels viser resultaterne af klimaarbejdet.

Stevns Kommune indgik i 2012 en ny fire årig aftale med Danmarks Naturfredningsforening. Aftalen lyder på en årlig CO₂ reduktion på 2%.

CO₂-regnskabet for 2013 viser, at Stevns kommune som institution i 2013 havde en samlet udledning af CO₂ på 3.982 tons (faste emissionstal og graddagskorrigeret). Den samlede udledning af CO₂ for hele Stevns Kommune udgør derved kun 2 % af kommunens samlede udledning på 261.391 tons CO₂.

Resultatet af Stevns Kommunes samlede CO₂-udledning for 2013 har betydet et fald på 3,51 % i forhold til året 2012. I dette resultat er der hverken medregnet tjenestekørsel, eller Stevns nye svømmehal Stevnsbadet, der alene står for omkring 10 % af kommunens CO₂-udledning. Begge disse er store tilføjelser til årets regnskab. Når vi medregner begge disse tilføjelser er årets resultat en stigning på 21,47 %. Tallet er ikke et udtryk for en reel stigning i CO₂-udledning, men derimod et udslag af en koordinering af et tidligere regnskab samt medtagning af transporten.

Der blev i 2013 investeret kr. 607.027 og opnået en årlig besparelse på driften på ca. kr. 74.771 og sparet ca. 21,2 tons CO₂.

Indsatsområder

For at Stevns Kommune kan indfri sine ønsker om CO₂-reduktion, kræver det en målrettet indsats hvert år og derfor er klimahandleplanen en handleplan, der tager afsæt i konkrete initiativer. Initiativerne hænger sammen på kryds og tværs, er såvel forebyggelse som tilpasning, og de er samlet under seks ikke-prioriterede tematiske indsatsområder.

Stevns Kommune & klimaet

- Stevns initiativ 1: DN-Klimakommune
- Stevns initiativ 2: CO₂-kortlægning og opfølgning
- Stevns initiativ 3: Udarbejdelse af klimahandleplan
- Stevns initiativ 4: Årlig statusrapport på kommunens klimaarbejde
- Stevns initiativ 5: Regionalt klimasamarbejde
- Stevns initiativ 6: Formidling
- Stevns initiativ 7: Etablere et korps af Klima-agenter - **IGANGSAT 2012**

Byggeri og renovering af bygninger

- Bygningsinitiativ 1: Energistyring og miljørigtig drift af de kommunale bygninger
- Bygningsinitiativ 2: Energirenoveringsprojekter, kommunens ejendomme
- Bygningsinitiativ 3: Hybridbelysning, projekt
- Bygningsinitiativ 4: Energirenovering, private boliger
- Bygningsinitiativ 5: Energirenovering af kridtstenshuse

Energiforsyning

- Energiinitiativ 1: Vindmølleplan
- Energiinitiativ 2: Strategisk Energiplan, KBHsyd
- Energiinitiativ 3: Biogas
- Energiinitiativ 4: Solceller
- Energiinitiativ 5: Energilandsby - **IGANGSAT 2013**
- Energiinitiativ 6: Tinghuset i Store Heddinge
- Energiinitiativ 7: STEPS - **NYT 2013**

Tilpasning til fremtidens vejr

- Klimatilpasningsinitiativ 1: Lokal afledning af regnvand, LAR
- Klimatilpasningsinitiativ 2: Rekreative, grønne områder
- Klimatilpasningsinitiativ 3: Spildevandsplan
- Klimatilpasningsinitiativ 4: Skybrudskort
- Klimatilpasningsinitiativ 5: Klimatilpasningsplan - **IGANGSAT 2013**

Transport

- Transportinitiativ 1: Cyklister
- Transportinitiativ 2: Ladestander til elbiler
- Transportinitiativ 3: Gadebelysning

Stevns Kommune & klimaet

Stevns initiativ 1: DN-Klimakommune

Mandag den 16. januar 2012 underskrev Stevns Kommune en ny klimaaf tale med Danmarks Naturfredningsforening.

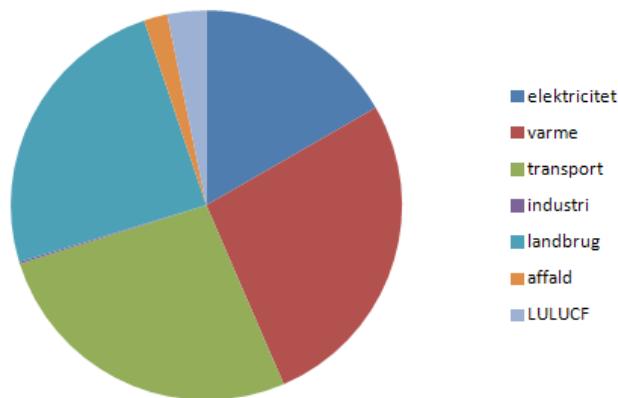
Stevns initiativ 2: CO₂- kortlægning og opfølgning

CO₂-udledning for Stevns kommune som samlet enhed

Stevns Kommune arbejder aktivt for nedsættelse af CO₂-udledningen for derved at være med til, at begrænse klimaændringerne og mindske afhængigheden af fossile brændstoffer. I dette arbejde er CO₂-regnskabet et vigtigt og nødvendigt værktøj.

Stevns Kommune indgik i 2011 en aftale med studerende Tue Damsø fra RUC om kortlægning af CO₂-udledning for Stevns Kommune som samlet enhed.

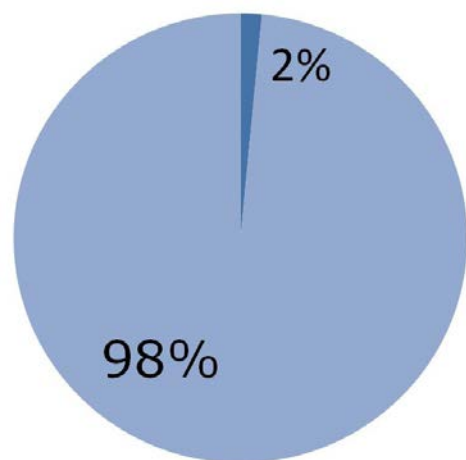
Ifølge beregningerne fra RUC var der i 2013 for Stevns Kommune som samlet enhed, en CO₂-udledning på 261.391 tons CO₂.

Sektor	CO ₂ udledning i ton	andel i %
elektricitet	43.592	17
varme	70.129	27
transport	69.673	27
industri	412	0
landbrug	64.054	2
affald	5.105	2
*LULUCF	8.426	3
Samlet	261.391	

*LULUCF er en forkortelse for Land Use, Land Use Change and Forestry. Kategorien omfatter optag og udslip af kulstof i arealer og naturlig biomasse som følge af ændringer i arealanvendelsen.

CO₂-udledning for Stevns kommune som samlet enhed & Stevns kommune som institution

Stevns Kommune som institution havde i 2013 en samlet udledning af CO₂ på 3.982 tons (faste emissionstal og graddagskorrigeret).

Den samlede udledning af CO₂ for hele Stevns Kommune udgør derved kun 2 %.

CO₂-udledning for Stevns kommune som institution

Der er udarbejdet et CO₂-regnskab for Stevns Kommunes ejendomme i 2013. Resultatet af Stevns Kommunes samlede CO₂-udledning for 2013 har betydet et fald på 3,51 % i forhold til året 2012. I dette resultat er der hverken medregnet tjenestekørsel, eller Stevns nye svømmehal Stevnsbadet, der alene står for omkring 10 % af kommunens CO₂-udledning. Begge disse er store tilføjelser til årets regnskab. Når vi medregner begge disse tilføjelser er årets resultat en stigning på 21,47 %. Tallet er ikke et udtryk for en reel stigning i CO₂-udledning, men derimod et udslag af en koodinering af et tidligere regnskab samt medtagning af transporten.

Stevnsbladet har betyder et merudslip på 393 ton CO₂ mens transporten står for en samlet udledning på 426 ton CO₂. Det givet en samlet forøgelse af udledningen på 818 ton. Det er en markant forøgelse af udslippet og den primære grund til at CO₂-regnskabet viser en forøgelse på 21.47%.

I CO₂-regnskab for Stevns Kommunes ejendomme skal der desuden tages forbehold for ændringer i bl.a. bygningsmassen. Der er i dette års rapport sket store ændringer i forhold til de forrige. For det første har vi valgt at medtage et estimat på CO₂-forbruget for tjenestekørsel og valgt, at udvide CO₂-rapporten med nyere CO₂-ækvivalente tal. Derudover er der sket en stor ændring i de kommunale ejendommens bestand, der er kommet nye bygninger til, nogle er solgt og andre har skiftet funktion. Se CO₂-regnskabet for en udførlig beskrivelse af dette.

Stevnsbadet

Lørdag den 25. august 2012 var der indvielse af Stevnsbadet, der indeholder hele 3 bassiner: soppebassin, et børnebassin og et stort 25 meters svømmebassin. Desuden indeholder Stevnsbadet et Wellness- område, med et varmtvandsbassin med boblebænk, massagedyser og modstrømsbølge. Wellness- område inderholder der ud over dampbad og en infrarød sauna.

Stevns Kommune	2013	2012	Difference
CO ₂ udledning Tons CO ₂ /år	CO ₂ Tons/år Faste emis. og graddagskorr.	CO ₂ Tons/år Faste emis. og graddagskorr.	Difference %
Kommunale bygninger	2.335,63	2.433,64	-4,03%
Adm. Bygninger	364,26	379,44	-4,00%
Skole, fritids- og ungdomsklubber	1.034,31	1.099,38	-5,92%
Daginstitutioner	362,73	420,77	-13,79%
Behandlingscentre	202,25	210,30	-3,82%
Kulturinstitutioner	78,72	88,82	-11,37%
Andre kommunale bygninger	149,16	124,37	19,94%
Plejecentre, servicearealer	144,19	110,57	30,41%
Idrætsanlæg	605,52	221,50	173,37%
Sportshaller	605,52	221,50	173,37%
Vejbelysning *	456,94	454,11	0,62%
Tjenestekørsel *	426,94	-	100,00%
Plejepersonalekørsel *	58,26	-	100,00%
Teknisk forvaltning **	169,60	-	100,00%
Anden kørsel *	199,08	-	100,00%
Affaldshåndtering	110,00	110,00	0,00%
Indsamling af husholdningsaffald	110,00	110,00	0,00%
Behandling af genbrugsaffald			
Tekniske anlæg	47,05	59,07	-20,35%
Genbrugspladser	12,65	11,88	6,42%
Materielgårde	34,40	47,19	-27,09%
I alt for hele kommunen	3.982,07	3.278,32	21,47%

*El og Transport er ikke graddagskorrigeret

**Teknisk forvaltning inkluderer udover tjenestekørsel også forbrug til gravemaskiner etc.

Transport

For første gang er der i CO₂-regnskabet medtaget transport for kørsel i kommunens biler samt arbejdskørsel i privatbiler. Med i regnskabet er taget gravemaskiner og lignende fra Materielgården. I regnskabet indgår ikke transport med fly, tog mv., da det ikke har været muligt, at adskille disse tal nøjagtigt fra andre poster.

Stevns initiativ 3: Udarbejdelse af en klimahandleplan

Der blev i 2012 udarbejdet og efterfølgende politisk godkendt, en klimahandleplan gældende for årene 2012 til 2015. [Link til Klimahandleplan 2012-15](#)

Stevns initiativ 4: Årlig statusrapport på kommunens klimaarbejde

Som led i aftalen med Danmarks Naturfredningsforening skal der årligt udarbejdes en status for klimaarbejdet i Stevns Kommune. Status består dels af et årligt CO₂-regnskab dels af en status og gennemgang af de mange tiltag, anlæg og projekter der har været igangsat i kommunen. Den årlige status har afsættelse i de indsatsområder, der beskrives i Klimahandleplanen.

Stevns initiativ 5: Regionalt samarbejde

Stevns Kommune deltager på flere fronter i det regionale klimasamarbejde og dette giver rig mulighed for inspirations-, sparrings- og vidensløft. Kommunen deltager i Region Sjællands ERFA gruppe for klimakoordinatorer og dette har blandt andet resulteret i afholdelse af den fælles Klimafestival, der beskrives i det følgende afsnit vedrørende formidling. Desuden deltager kommunen i samarbejdet med Energiklyngecenter Sjælland. Centret er finansieret via KKR Sjælland og 14 af de 17 kommuner i regionen (Lejre, Greve og Solrød er med fra 2014, hvorefter alle 17 kommuner i regionen deltager). Intentionerne med Energiklyngecenter Sjælland er at styrke koordineringen mellem kommunernes indsats på energi- og klimaområdet og koordinere energiplanlægning. Centret faciliterer kommunale myndighedsopgaver på Energi og miljøområdet og varetager projektlederrolle på flere projekter, som Stevns Kommune er med i fx STEPS og Bioenergi Sjælland.

Stevns initiativ 6: Formidling

Hjemmesiden

Via kommunes hjemmeside www.stevns.dk giver energiteamet gode råd og vejledning om klima- og energitiltag der er lette og enkle at håndtere for kommunens borgere, ligesom de her kan finde præsentationer af kommunale energi- og klimatiltag.

Erfaringsudveksling

To gange årligt mødes serviceledere og de teknisk administrative teams, der er på kommunens skoler samt større steder som fx Materielgården, Magnolielgården & kommunens plejecentre. Forummet er skabt for at opnå vidensdeling på tværs, og for at give overblik over kommende og eventuelle projekter.

Energiteamet deltager i følgende Erfa grupper for at opnå vidensdeling:

Klimanetværk for Region Sjælland - www.regionsjaelland.dk

Erfagruppe via Det Grønne Hus i Køge - www.dghinfo.dk

Elforsk forum - www.elforsk.dk

Videnscenter for Energibesparelser i bygninger - www.byggeriogenergi.dk

Borgerdrevet energi- og klimatiltag, sammen med Greve, Solrød, Køge og Faxe kommune

Stevns Kommunes Lokal Agenda 21 2011

LA 21 omfatter omkring 32 mål med tilhørende aktiviteter. De dækker over indsatsen for en bæredygtig udvikling og er opdelt efter miljømæssig, social og økonomisk bæredygtighed. Vedtaget i KB den 26. maj 2011. [LINK](#)

Klimafestival

Som et led i klimaarbejdet deltager Stevns Kommune i den årlige regionale Klimafestival. Festivalen er blevet skabt på baggrund af et ønske fra de kommuner der har tiltrådt den såkaldte Borgmesterpagt (Covenant of Mayors). Et af elementerne i Borgmesterpagten er afholdelse af energidage for kommunens borgere. I det regionale klimanetværk var et ønske om, at samle indsatsen for

der ved dels at opnå større synlighed dels, opnå sparring og erfaringsudveksling. På baggrund af dette ønske blev der etableret en styregruppe der skulle repræsentere samarbejdspartnerne: de 16 af de 17 kommuner i Kommunekontraktrådet (KKR-Sjælland), Energitjenesten Sjælland og Region Sjælland. Selv om Stevns ikke har tilsluttet sig Borgmesterpagten blev det vurderet, at det ville være gavnligt at deltage, da der er lagt stor vægt på formidlingen af viden til borgerne om energibesparelser, klimatilpasning og omstilling til vedvarende energikilder. Stevns kommune har siden 2012 deltaget aktivt i styregruppen for festivalen. I forbindelse med festivalen i 2013 deltog Stevns kommune med følgende to arrangementer:

- LAR løsninger for private grundejere. Torsdag den 19. september 2013 blev der i forsamlingshuset i Holtug holdt et borgermøde om klimatilpasning og håndtering af regnvand på privat grund.
- Åbent hus - Lørdag den 28. september var der åbent hus på Bygaden i Hellested. Ingeniør & arkitekt Erling Sørvins byggeri i Hellested er et godt bud på fremtidens byggeri. Sørvin er klima-agent på Stevns.

Stevns initiativ 7: Etablere et korps af Klima-agenter

En klima-agent i Stevns Kommune er en lokal borger, der er optaget af klima og energi spørgsmål, og som igennem en årrække har søgt viden og indsigt på området, bl.a. via diverse tiltag i hjemmet. Denne borger har via hvervet som klima-agent påtaget sig, at stille sin viden og erfaringer til rådighed for interesserede medborgere. I deres hjem vil man fx i praksis kunne se, hvordan et solcelleanlæg, et pillefyr eller et jordvarmeanlæg fungerer og høre om de glæder og udfordringer anlæggene har medført. Der var i 2013 tre klima-agenter på Stevns.

Regionalt netværk for klima-agenter

Region Sjælland igangsatte i 2013 en lokal samfundsorienteret kampagne om energiomstilling. Energisystemet skal i de kommende år omstilles, så energiforsyningen i 2050 er baseret på vedvarende energi. Der er tale om en ressource- og tidkrævende proces, som kræver deltagelse af alle i samfundet.

Med afsæt i denne omstilling har Region Sjælland igangsat en klimakampagne for at udvikle lokalsamfundenes kompetencer til at tage denne udfordring op. Til deltagelse i kampagnen, er der blevet udpeget en række lokale klimaagenter i lokalsamfundene. På Stevns deltog 2 af de 3 klima-agenter i netværket. Klima-agenterne har i 2013 gennemgået seks kurser afholdt af Region Sjælland under temaet "energiomstilling af lokalsamfundene".

Byggeri og renovering af bygninger

Bygningsinitiativ 1: Energistyring og miljørigtig drift af de kommunale bygninger

Der er sket en stor ændring i de kommunale ejendommers bestand siden CO₂-regnskabet for 2012. Der er kommet nye bygninger til, nogle er solgt og andre har skiftet funktion.

Plejecentre, servicearealer

Service arealerne fra de nedenstående tre plejehjem er ikke tidligere blevet medregnet i CO₂-rapporterne: Stevnshøj - Plushøj - Brohøj

Andre kommunale bygninger

Følgende ejendomme (brugssteder) er ikke tidligere blevet medregnet i CO₂-rapporterne

- Strøby Egede bibliotek
- Det gamle Rødvig børnecenter – Grundet institutionens flytning til Vemmetoftevej, var den gamle bygning fejlagtigt udeladt fra tidligere CO₂-rapport.
- Solgårdsparken

Kulturinstitutioner

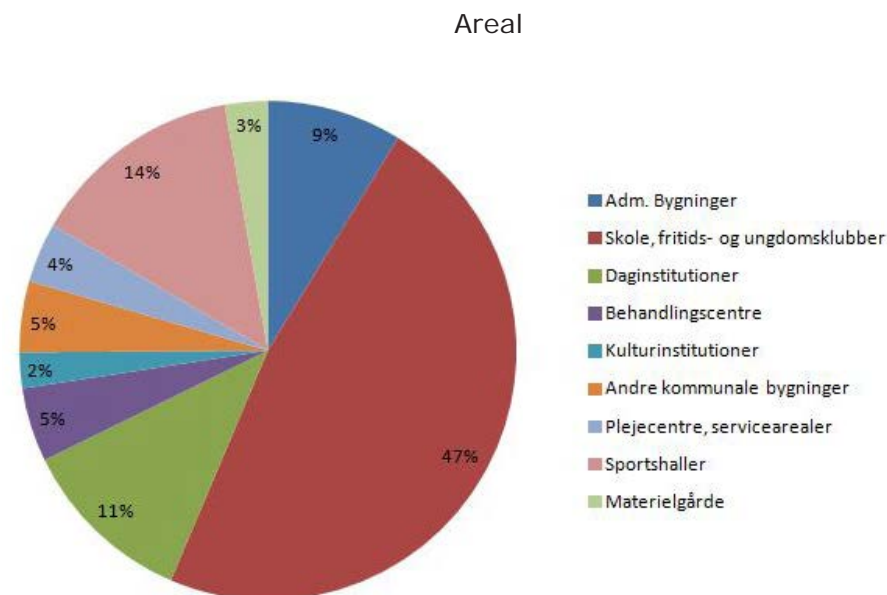
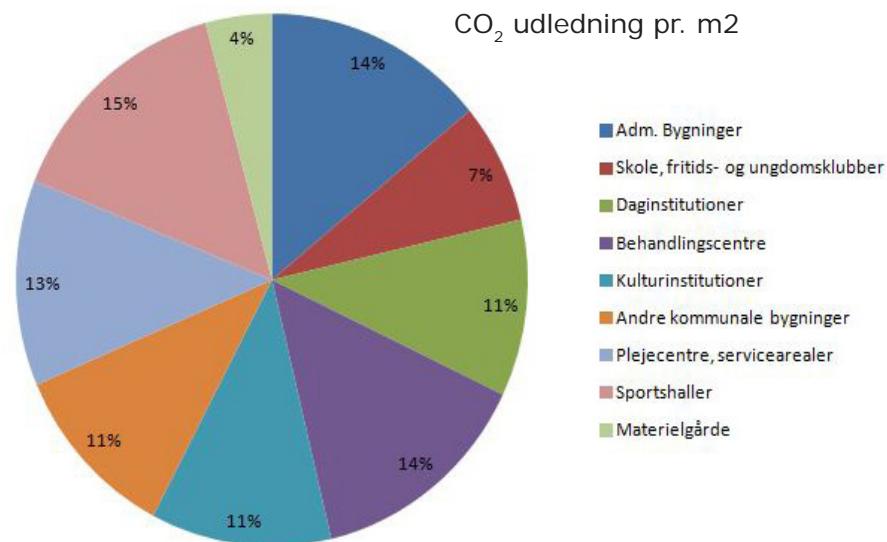
- Stevnfyrr og Fyrmesterboligen

Sportshaller

- Stevnbadet
- Hårlevhallerne, Klubhus – Huset tilkom kommunen i slutningen af 2013

Solgte ejendomme

- Skelbæksskolen, Skolen er blevet solgt halvvejs gennem 2013.
- Hellestedsskolen, Skolen er blevet solgt halvvejs gennem 2013.
- Strøbyhallen, Overgået til AIK Fonden

Data er hentet fra CO₂-rapporten for 2013

Bygningsinitiativ 2: Energirenoveringsprojekter, kommunens ejendomme

Af nedennævnte oversigter fremgår samtlige energi effektiviseringstiltag, anlæg og vedligeholdelsestiltag som er blevet foretaget i 2013. Det er investeringer indenfor belysning, ventilation, automatikstyringer, pumper & motorer samt "adfærdsregulering". Der er fokus på tiltag, som kan reducere energiforbruget, CO₂-udledningen og driftsudgifter for Stevns Kommune.

Der blev i 2013 investeret kr. 607.027 i energitiltag og opnået en årlig besparelse på driften på ca. kr. 74.771 og sparet ca. 18,1 tons CO₂. Dertil kommer at der i 2013 blev skiftet tag på Birkehøj hvilket har resulteret i en yderligere besparelse på ca. 2,9 tons CO₂. Dette giver en samlet reduktion på 21,2 tons CO₂ i 2013.

Energitiltag 2013	Detaljer		Besparelse			
	Tiltag	Adresse	Tons CO ₂	Besparelse Kr.	Tilbagebetalingstid	Udgift Kr.
Hårlev Materielgård	Udskiftet el- til vandradiator	Industrivej 28	0,56	1.800	4,67	8.400
Hårlev Rådhus	Ny gaskedel	Hovedgaden 46	8,92	35.855	0,94	33.645
Hotherskolen	Natsænkning	Faxevej 4	3,00	12.075	21,52	259.900
Klippinge Børnecenter	Belysning	Toftepladsen 2	1,86	6.570	5,12	33.650
Erikstrup Børnecenter	Ny belysning	Kronhøjvej 8	2,47	8.758	5,67	49.682
Bulderbo	Automatik	Baunebovej 1	1,28	9.714	22,83	221.750
			18,10	74.771	8,12	607.027

Øvrige renoveringer 2013	Tiltag	Adresse	Tons CO ₂
Birkehøj + hjælpemid.	Tagudskiftning	Bjælkerupvej 32	2,93
Store Heddinge skole	Brugsvandsinstallation	Kronhøjvej 4	0,21
	Besparelse CO₂ - Total		21,24

Bygningsinitiativ 3: Hybridbelysning, projekt

Stevns Kommune deltager sammen med forskere fra RUC og DTU Fotonik, Designskolen i Kolding og en elinstallatør i et demonstrationsprojekt støttet af EL-FORSK med i alt 1.302.400 kr. af PSO-midlerne fra Elforsk-puljen. Siden august 2012 har der i et klasselokale på Hotherskolen været ophængt LED lamper, der drives af solceller fra Hotherskolens tag. Lamperne er en del af et forsøgsprojekt, der bl.a. tester lyskvalitet, forbrugstid og styring. Projektet er et såkaldt demonstrationsprojekt og foregår på Hotherskolen i Hårlev. Projektet tager afsæt i et ikke renoveret lys-område, et renoveret lys-område samt et område hvor der opsættes Solcelle hybridbelysning. I forbindelse med projektet er der blevet udvalgt lokaler, der er rimelig repræsentative for større bygninger/institutioner. Interessen er specielt rettet mod lokaler, hvor der er begrænset tilgang af dagslys, og hvor LED-belysningen vil udgøre en væsentlig andel af den nødvendige belysning. Projektet er igangsat foråret 2011 og blev afsluttet torsdag den 20. juni 2013, hvor daværende Klima-, energi-, og bygningsminister Martin Lidegaard besøgte Hotherskolen for besigtigelse af projektet og en snak med de deltagende parter om projektet og dets resultater.

Projektet kom blandt de sidste ti, der gik til bedømmelse i dommerpanelet for KLs innovationspris i 2013 ud af i alt 86 nominerede projekter.

Bygningsinitiativ 4: projektet "energirenover din bolig"

Greve, Faxe, Køge og Stevns har etableret et samarbejde på tværs af kommunegrænserne, fordi det giver mulighed for at tilgå emnet energirenovering i en hel "værdi-kæde" ligefra boligejerne til håndværkerne og kommunen.

Kampagne rettet mod håndværkere:

I juni måned blev der afholdt kursus i "Energioptimering af boliger". Kurserne blev afholdt på EUC Sjælland i Køge i samarbejde mellem Grøn Linje, Det Grønne Hus, Greve, Faxe, Stevns og Køge kommuner. Kurset fokuserede på identificering af energibesparelser ved gennemførelse af et energitjek og blev tilbudt til svende, der skal i dialog med kunder om mulige energiløsninger og handlingsplaner for renovering af hele eller dele af en bygning. Det var Teknologisk Institut, der underviste på kurserne, der var af tre dages varighed. De deltagende håndværkere blev certificerede Energigiveledere.

Kampagne rettet mod boligejere:

I forbindelse med energimarkedsdagen i Holtug blev der lavet et "for enden af vejen" arrangement. Efter aftale med lokale borgere blev to huse valgt ud og husets ejer gennemgik sammen med en større gruppe interesserede borgere og en energigiveleder husene, og energigivelederen kom med forslag til energiforbedringer.

Kommunes klima-agenter blev i 2013 indbudt til at deltage i et uddannelsesforløb foranlediget af Region Sjælland. Der er mulighed for at læse mere om dette under punktet for klima-agenter.

Kommunen som myndighed:

Der er blevet etableret et fælles kommunalt sparringsforum - hvor byggesagsbehandlere, planfolk og relevante sagsbehandlere fra Natur & Miljø inddrages alt efter om emnet er fx solceller eller klimalokalplaner. Køge Kommune afholdt i foråret et arrangement vedrørende jordvarme og Stevns

kommune afholdt i efteråret et arrangement om hybridbelysningsprojektet på Hotherskolen.

Bygningsinitiativ 5: Energirenovering af kridtstenshuse

Stevns Kommune tog i 2012 kontakt til Raadvad Centret – bevaringsværdige bygninger og foreslog dem, at der blev lavet et forskningsprojekt omkring energirenovering af kridtstenshuse, gerne i samarbejde med Østsjællands Museum. Formålet med projektet, er at udvikle ny viden til, hvordan disse huse kan energiforbedres, uden at bevaringsværdien forringes.

Projektet skal ses som et tiltag, der skal sætte fokus på en unik stevnsk kulturarv, hvor verdensarven sikres også inde i landet.

Der er igennem 2013 blevet udarbejdet en klar beskrivelse af de fokuspunkter, materiale mv. der har relevans i informationsmaterialet der sammen med informationsmøder for ejere af kridtstenshuse og lokale håndværkere, skal danne grundlaget for projektet om energirenovering af kridtstenshuse. Projektet forventes igangsat i 2014.

Energiforsyning

Energiinitiativ 1: Vindmølleplan

Der blev i 2012 igangsat udarbejdelse af en vindmølleplan, der blandt andet skulle vise hvor der vil være mulighed for at opstille vindmøller på Stevns. I den anledning blev der i november 2012 afholdt et borgermøde på Store Heddinge skole. Efter en debatperiode, der gik ind i 2013 og afholdelse af borgermøde i januar 2013, blev det besluttet, at opgive arbejdet med at finde nye egnede opstillingssteder på Stevns.

Energiinitiativ 2: Strategisk Energiplan, KBHsyd

I 2012 blev der indgået et samarbejde mellem Greve, Køge, Solrød og Stevns Kommune og VEKS (Vestegnens Kraftvarmeselskab) for, i samarbejde at udarbejde en fælles strategisk energiplan. Planen skal primært være gældende for det geografiske område, som samarbejdspartnerne repræsenterer. Der er fokus på elektricitet, varme og transport, på udnyttelse af de vedvarende energikilder (biomasse og vind), på at sikre effektiv energiudnyttelse med bl.a. anvendelse af overskudsvarme som fjernvarme, samt på energibesparelser i slutforbruget. Projektet blev igangsat sommeren 2012, hvor der blev ansat en Ph.d.-studerende, der i midten af 2013 valgte at forlade sin Ph.d. Dette afstedkom at Greve forlod projektet. Solrød, Køge og Stevns fortsætter projektet og der er indgået aftale om en ny Ph.d. studerende.

Energiinitiativ 3: Bioenergi Sjælland

27. september 2012 bevilligede Regionsrådet 13 mio. støtte kroner til udnyttelse af regionens potentiale indenfor Bioenergi. Energiklyngecenter Sjælland står for projektledelsen, der er et samarbejde mellem 11 af regionens kommuner (herunder Stevns Kommune), Roskilde Universitetscenter, Copenhagen Capacity, Grønt Center og landboforeninger. I Region Sjælland er der forholdsvis få bioenergianlæg i forhold til hvor mange anlæg, der potentielt kan opføres. Der til kommer et stigende behov, for at omstille naturgas- og kulbaserede anlæg til biomasse-baserede løsninger. Formålet med projektet er, at få udarbejdet en række forskningsbaserede cases, der skal hjælpe blandt andet kommuner, landbrug og forsyningselskaber med at afklare både økonomi, ressourcer og

praktiske vilkår, når der skal etableres nye bioenergianlæg i regionen. Der er i alt tale om 18 cases og det vurderes, at de kan danne et vurderingsgrundlag for op mod 40 nye anlæg i regionen. Ét af de 18 cases er tomatgartneriet ved Varpelev på Stevns.

Energiinitiativ 4: Solcelleanlæg

Der er de seneste år sket en rivende udvikling på området, som forvaltningen løbende har holdt øje med, og markedet har ved flere lejligheder været undersøgt i forbindelse med specifikke projekter. I forsøget på Hotherskolen vedr. hybridbelysning indgår solceller som et vigtigt element. Solceller indgår løbende i overvejelser omkring drift og vedligehold af de kommunale bygninger og de anvendes som supplement, hvor det er rentabelt.

Energiinitiativ 5: Energilandsbyer

Holtug og Højerup blev i april 2013 udvalgt som de to Energilandsbyer på Stevns. Projektet løber over en toårig indkøringsperiode og er finansieret via en anlægsbevilling på 200.000 kr. Holtug Energilandsby har sit udspring i det lokale samarbejdsforum, der består af borgerforening, forsamlingshuset, lodsejere, strandlauget, vandværket, menighedsrådet og bøgeskovens sejlklub. Der bor 268 borgere i Holtug fordelt på 124 adresser. Højerup energilandsby har sit afsæt i Højerup borgerforening. Der bor 154 borgere i Højerup fordelt på 72 adresser.

Et par hundrede mennesker kom lørdag den 17. august 2013 forbi Grønningen i Holtug, hvor der blev holdt energimarkedsdag med fokus på klima og energi. Energikonsulenterne fra energitjenesten gav svar på spørgsmål om energibesparelser og CO₂ reduktion og i forbindelse med to åbent hus arrangementer, gennemgik de husene og kom med råd om konkrete energibesparelser. Arrangementet resulterede i en del presseomtale, også i landsdækkende medier. Pressematerialet er tilgængeligt via kommunens hjemmeside for energilandsbyerne.

I december 2013 blev der omdelt en julehilsen til alle borgere i de to landsbyer blandt andet med en opfordring til, at indsende forbrugstal for 2012.

Der er i 2013 foregået følgende i Energilandsbyerne

Holtug

Udarbejdelse af info-folder til husstandsomdeling - foråret
Opstartsmøde søndag den 16. juni i Holtug forsamlingshus
Idebank - opsamling fra opstartsmødet
Opsætning af informationsstander ved Grønningen
Energimarkedsdagen lørdag den 17. august på Grønningen
Indkøb af fælles el-cykel
Desuden bliver der jævnligt holdt møde i koordinationsgruppen
Omdeling af julehilsen

Højerup

Klimatopmøde i Højeruplund onsdag den 30. oktober i Højeruplund
Omdeling af julehilsen

Forbrugstal

For at få en fornemmelse af de to landsbyers energiforbrug samt have et grundlag for en evaluering af projektet i 2015, blev alle husholdninger i de to byer indbudt til at oplyse deres forbrugstal for 2012. Vi efterlyste forbrugstal for vand, el og varme (+ varmekilde) samt forbrug af bil.

Vi modtog i alt oplysninger for 22 husholdninger i Holtug med samlet 39 beboere & 10 husholdninger i Højerup med samlet 17 beboere. Alle husholdninger har efterfølgende modtaget en beregning af deres CO₂-udledning for 2012 samt en vurdering af deres forbrug. Overordnet ser energiforbruget rigtig fint ud. Mange af husene ligger inden for normalforbruget. En del har fået monteret solceller, jordvarme og / eller solfangere. Af de 32 husholdninger brugte 3 af dem for meget el, alle tre husholdninger har jordvarme. 8 husholdninger har brugt for meget vand, de 5 af disse havde et usædvanligt højt forbrug. 8 husholdninger brugte for meget varme, 7 af disse huse er opført i perioden 1826-1939 mens den ottende er opført i 1974. 5 af husholdningerne har oliefyr mens de sidste tre har pillefyr.

Vi vurderer, at det fremadrettet vil være en god ide, at fokusere på vandbesparende tiltag, isolering og alternative varmekilder til erstatning af oliefyr. Eventuelt understøttende til etablering af fælles energiforsyningsanlæg og afholdelse af kurset "bliv din egen energivejleder".

Energiinitiativ 6: Tinghuset i Store Heddinge

Lørdag den 7. december 2013 var der indvielse af det ny-renoverede Tinghus. Det gamle Tinghus vil i fremtiden rumme VillaWatt med deres demonstrationer af nye smarte løsninger omkring energirenovering, SEAS-NVE's interaktive installation; Smart Energi, der formidler viden om SmartGrid, energiforbrug og forsyning, konferencelokale med det nyeste digitale udstyr og fibernet, Stevns Erhvervsråd, medieværksted og vidensrum.

Energiinitiativ 7: STEPS

I september 2013 gav Energistyrelsen tilsagn til et fælles regionalt projekt om strategisk energiplanlægning. Energiklyngecenter Sjælland står for projektledelsen, der er et samarbejde mellem 39 partnere. Det er de 17 kommuner i regionen, Region Sjælland, 19 energiselskaber, RUC og DTU. Målet er at fremme en omstilling til et mere fleksibelt energisystem med mindre energiforbrug og mere vedvarende energi. Den strategiske energiplanlægning skal give kommunerne mulighed for, at planlægge de lokale energiforhold til et mere fleksibelt og energieffektivt energisystem på en måde, så potentialet for gennemførelse af energibesparelser og omstillingen til mere vedvarende energi udnyttes på den samfundsmæssigt mest energieffektive måde. Projektet forventes afsluttet til efteråret 2015.

Tilpasning til fremtidens vej

Efter sommeren 2011, er der vist ikke mange i Stevns Kommune der ikke er klar over, at regnen er begyndt at falde anderledes og i perioder også i meget større mængder end tidligere. Der venter en stor opgave, når klimatilpasning, sikring af samfundets værdier og forsat bevarelse af naturen skal samtænkes. Man kan meget hurtigt komme til at vælge løsninger, som ikke i tilstrækkeligt omfang tager højde for naturen. Men den rigtige løsning bliver, at integrere de kommende klimatiltag sammen med naturen. Ikke kun at lave løsninger som kun løser klimaudfordringen, men lave løsninger, som er med til at skabe ny spændende natur. Det kan være små søer, hvor rygsvømmer, butsnudet frø og guldsmede larver finder et åndehul. En sø, der samtidig vil kunne udvide sig, når der kommer meget nedbør. Men løsningerne behøver ikke kun at være store områder, det kan sagtens være løsninger i haven, kaldet LAR (Lokal afledning af regnvand).

Klimatilpasningsinitiativ 1: Lokal afledning af regnvand, LAR

Håndtering af regnvand så tæt på kilden som muligt kaldes i daglig tale for LAR – Lokal Afledning af Regnvand, eller Lokal Anvendelse af Regnvand. En af de måder hvorpå Stevns Kommune klimasikrer på, er ved at håndtere så meget regnvand som muligt lokalt. Det betyder, at LAR indtænkes i den kommunale planlægning ved brug af fx forsinkelsesbassiner og regnbede.

Der blev i efteråret 2013 udgivet en vejledning til grundejere om håndtering af vand på egen grund. Vejledningen er tilgængelig via borgerservice, bibliotekerne og kommunens hjemmeside [LINK](#)

Klimatilpasningsinitiativ 2: Rekreative, grønne områder

Store Heddinge

Et eksempel på en sådan løsning, er området bag Store Heddinge skole, hvor der i 2012 blev lavet et bassin, som skal håndtere en del af det overfladevand, der kommer fra byen. Samtidig kommer bassinet til at virke som en fin sø, der kommer til at indeholde et godt dyreliv, som børnene fra skolen kan bruge i undervisningen fremover.

Klimatilpasningsinitiativ 3: Spildevandsplan

Spildevandsplan 2012-2020 blev politisk godkendt i efteråret 2012.

Klimatilpasningsinitiativ 4: Skybrudskort

Der blev i 2012 udarbejdet et skybrudskort, der visualiserer de oversvømmelsesproblemer der kan forekomme i kommunen som fx ved store nedbørsmængder eller snesmeltning. Med afsæt i "Blue Spot"- og Flowkort, der blev udarbejdet i 2011, skal skybrudskortet indgå i udarbejdelse af Klimatilpasningsplanen.

Klimatilpasningsinitiativ 5: Klimatilpasningsplan

Kommunalbestyrelsen godkendte i februar 2103 en strategi for det efterfølgende arbejde med at udfærdige en klimatilpasningsplan for Stevns Kommune. Klimatilpasningsplanen, der indeholder en kortlægning af risiko for oversvømmelser og skaber overblik samt prioriterer indsatsen, forventes godkendt medio 2014.

Transport

Beregninger som RUC foretog i forbindelse med udregningen af CO₂-regnskabet for Stevns Kommune som samlet enhed, viser en kontinuerlig stigning i CO₂-udledningen indenfor transport. Det er derfor af stor betydning at der foretages konkrete tiltag på området i et forsøg på at vende udviklingen.

Transportinitiativ 1: Cyklister

For at øge trafiksikkerheden og fremkommeligheden for cyklisterne i Stevns kommune pågår der pt. et arbejde med at etablere en Kommunal cykelrute på tværs af Stevns. Stevns Kommune består af en kombination af mindre bysamfund og strækninger i åbent land. Ved at etablere cykelstier imellem kommunens by- og landområder samt nabokommunen Køge, bliver det mere attraktivt at vælge cyklen frem for bilen.

Det er for længst videnskabeligt bevist, at cyklende borgere er sundere, har færre sygedage, færre livsstilssygdomme og flere raske leveår. Børn, der cykler til skole, får større frihed og selvstændighed, og de koncentrerer sig og lærer bedre i løbet af skoledagen. Både danske og udenlandske turister drømmer om aktive ferier i den danske natur, og det giver et kæmpe vækstpotentiale for cykelturismen. Med andre ord er der god, sund og fornuftig økonomi i, at investere i øget cyklisme i kommunen. For ikke at tale om cyklismens mange positive gevinster for miljøet og kommunens CO₂-udledning.

I september 2013 var der indvielse af etape fra Store Heddinge til Rødvig. Cykelstien er etableret langs Rødvigvej fra Rengegade syd for Store Heddinge til Vemmetoftevej i Rødvigs nordlige udkant. Den dobbeltrettede cykelsti er på samlet 4,6 kilometer. Det er nu muligt at cykle fra Rødvig til Køge på cykelsti.

Transportinitiativ 2: Ladestander til elbiler

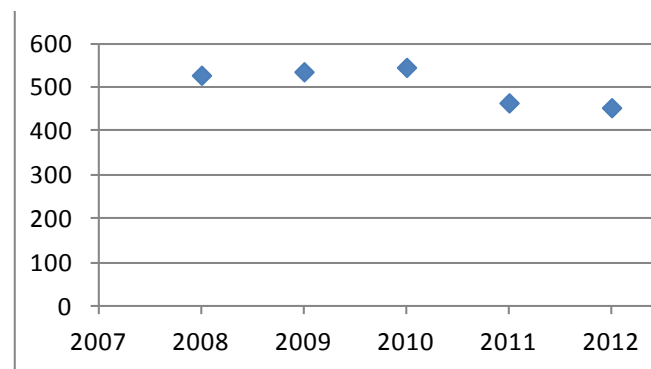
For at være med til at fremme elbilens udbredelse, er det planen at der etableres ladestander for elbiler rundt omkring i kommunen bl.a. på p-pladsen ved den kommende multihal i Rødvig og ved Nytorv i Store Heddinge.

Transportinitiativ 3: Gadebelysning

I forbindelse med Stevns Kommunes budgetlægning for 2011 blev det besluttet, at indføre natslukning på gadebelysningen på dele af kommunes veje i sommer halvåret. Slukningen af gadelygterne om natten i sommerhalvåret 2012 gav en besparelse på 2% set i forhold til forbruget i 2011.

Af CO₂-regnskabet for Stevns Kommune i 2012 fremgår det at gadebelysningen udgør i alt 11% af den samlede udledning. Dette til trods for, at der i 2010 blev indført natslukning af gadebelysningen på dele af kommunes veje i sommerhalvåret. En opgørelse af CO₂-udledningen for gadebelysning fra 2008 til 2012 viser følgende:

udledning i ton

Et enig Plan- og Teknikudvalg besluttede i maj 2013, at ophæve sommerslukningen af gadelyset med øjeblikkelig virkning grundet mange borgerhenvendelser.